

פ ר ו ט ו ק ו ל מ ס' 46/ב

מישיבת וועדת הכספים, שהתקיימה ביום ג'
כז' באייר תשי"ג (12.5.53) בשעה 8.30

נרכחים:

חברי הוועדה:

- י. גורי - היו"ר
- ק. לוז
- א.מ. גניחובסקי
- ח. אריאב
- א. ציזלינג
- א. אלישר
- ש. בז'רנו
- מ. קלמר
- ז. שפר
- א. הרצפלד
- א. כהן

מזמנים:

- ד"ר ליפשיץ - מנהל משרד מסחר ותעשייה
- מר דרור - מטעם האוצר
- ד"ר ארנון - הממונה על התקציבים
- מר גבתי - מנהל משרד החקלאות
- מר בן-דוד - סגן מנהל משרד החקלאות
- ש. ספיבק - מטעם האוצר
- ש. בזק - מזכיר הוועדה

סדר-היום:

- א) המשך הדיון בתקציב ההוצאה של משרד המסחר ותעשייה.
- ב) תקציב ההוצאות של משרד החקלאות.

=====

ר.ש.

אני פותח את הישיבה. נמשיך בשאלות הנוספות
למנהל משרד המסחר והתעשייה ואח"כ נשמע את

היו"ר י. גורי:

חשובותיו.

מהו מצב קרנות ההשקעה, מסי היתר, ומה
חושב עכשיו משרד המסחר והתעשייה על היטור

י. גורי:

החוקי של כל המערכת הזאת בצורתה הנוכחית?

פ. קלמר:
במקומות עבודה לעובדים עבודה גופנית קשה
קיימים מטבחים, שהעובדים מקבלים בהם מנות
מזון נוספות. עד כמה שידוע לי מספק משרד המסחר והתעשייה את המצרכים
למטבחים אלה, ואין שם אוכל כשר. זה גוזל מפועלים דתיים את ההנאה ממנת
המזון הנוספת, ואין לזה כל הצדקה. פועל האוכל במקום עבודתו, ילדיו אוכלים
את מנתו בבית, וכאן סובלים גם הפועלים וגם ילדיהם. האם המשרד אינו חושב
שחובתו לדאוג לתיקון הדבר?

היו"ר י. גורי:

משרד המסחר והתעשייה מחולק לשלוש חטיבות:
חטיבת המזון חטיבת הפיקוח והמשרד הראשי.

לכל חטיבה יש מנהל וסגן. מהו תחום סמכויותיו של מנהל חטיבה ומהו תחום
סמכויותיו של סגנו?

פ. לוז:

יש צמצום ניכר במספר העובדים, אולם אינני מבין
מדוע גדל מספרם בהנהלה. האם זהו גידול מסשי
של ההנהלה, או הוא חל מפאת שנויים אדמיניסטרטיביים גרידא?

לפי המספרים שקבלנו לא קטנו ההוצאות הארגוניות
במשרד הראשי, למרות שמספר העובדים קטן. קשה להבין את הדבר, ואני מבקש הסבר.

לפי פירוט ההוצאות הארגוניות במשרד הראשי, אין
אפשרות לעקוב אחרי השנויים בחטיבות הכלולות בו, וכדאי להסביר זאת.

מה כולל סעיף ה"פעולות"? העליה הגדולה של
הסעיף מוסברת בעיקר בריבוי העבודה ההסברתית וההנהלתית וכד". יש כאן סכום
של 50 אלף ל"ח כהוצאות והכנסות - אומדנא של 45 אלף ל"י. לפי מה היא מבוססת?

במה עוסקת עכשיו חטיבת הפיקוח? במה מועסקים
310 עובדיה?

במה שונה היקף העבודה בחטיבת המזון השנה פזה
של השנה הקודמת?

לגבי חמרי בנין, שמענו אתמול משר המסחר
והתעשייה שאין קיימת מצוקה בשטח זה, ומר ליפשיץ ענה לחבר הכנסת אלישר, כי אין
אפשר לקבל את תכניתו על 20 אלף חדרים, מחומר מלט. יש כאן סתירה מסויימת
והייתי מבקש הסבר לכך.

מהו מצב החובות על מסי היתר?

יש פה סעיף חדש שלא היה בשנים הקודמות:
"הוצאת תעודות מזון לצרכן וקשר לצרכן". אני מבין שדבר זה היה קיים גם
בשנים הקודמות, וזהו רק ענין של רישום. ברצוני לדעת אם אינני טועה.

פ. קלמר:

נתפרטם ביטול הפיקוח על טקסטיל ועוד. מהו
עכשיו תפקידו של אגף הטקסטיל והעור? רשומים
57 פקידים; האם זהו המספר הסופי שישאר גם לאחר ביטול הפיקוח, או אפשר עוד
להקטין? אותו שאלה קיימת גם בנוגע לאגף הכנציה. במה הוא עוסק היום ומה
ביחס ל-30 הפקידים העובדים בו?

אשר ליבוא ללא תשלום של חמרי בנין. כמה זמן
צריך היום לחכות כדי לקבל רישיון ואיזה חלק במטר למשרד המסחר והתעשייה?

ר.ש.

א.ט. גניחונסקי:

שאלה חסורה וכאובה היא שאלת הכשרות במדינת ישראל. אנשים רבים נכשלים ואוכלים דברי טריפה ע"י כך שאין שום תו אשר יציין דברים אלה כטרפים, ויש הכרח לדאוג לכך. יש להדביק תו "טרף" כשם שמדבק תו "כשר" על מצרכי האוכל השונים.

קבלתי מכתב מהמחלה לאיגוד מקצועי על הפועלים הדתיים אשר אינם יכולים להינות במקומות עבודתם מהטבות הנוספות לעובדים עבודה גופנית קשה, כי המטבחים אינם כשרים. אני חושב שנעשה כאן עוול חסור, ויש הכרח לתקנו במהירות האפשרית.

ח. אריאב:

האם הקטנת ההוצאה האדמיניסטרטיבית במשרד המסח והתעשייה באה רק מביטול פיקוחים מסויימים, או שישנה מחוץ לזה דיאורגניזציה וקיצוצים?

משלחות מסחריות לחו"ל. הסכום בסעיף זה גדל מ-3,000 ל-17,000 ל"י. שמענו כאן דו"ח משר החוץ, ולפי דבריו יוצא, כי כל העבודה המסחרית בחו"ל נעשית ע"י עובדי משרד החוץ. אם נכון הדבר, לשם מה הכפילות?

סעיף "פעולות מרכז ההשקעות" גדל ב-15,000 ל"י. האם האדמיניסטרציה גדלה או הפעולות? לעומת זאת הקטינו את סעיף "עירוד למלאכה ולתעשייה זעירה". מדוע עשו זאת?

מהו מפקד תעשייתי ומהו מירשם תעשייתי?

בחטיבת הפיקוח עובדים כיום 310 איש. האם אין זה מוגזם בהשוואה למצב הפיקוח הקיים בארץ היום? האם אי אפשר להקטין את המספר הזה?

"פעולות פיקוח שונות" - 1,000 ל"י. מה זה מסמל? מה מסמל הסעיף "וועדות מייעצות" - 2,000 ל"י?

א. ציזלינג:
אני מבקש לדעת, אם ברשימת הפקידים כלולים גם הפקידים הנמצאים בחו"ל?

האם הסכום הניתן כאן להשתתפות בחשבון המסחרי של חטיבת המזון הוא מלוא יתרת החשבון המסחרי, או לא?

מה יהיה גורל האשליף הפרשיים הנוצרים עתה בקשר עם שינוי המחירים, ההתיקרות של המלאי, הנובעת משינוי השערים?

אני קראתי בעתונים שקיימת שביתת הגשת חשבון המלאי המסחרי. האם משרד המסחר והתעשייה אינו יכול לספק את הרשימה לפי רשימות המלאי.

כיצד נעשה עכשיו היבוא ללא תשלום? אני מבקש הסבר מפורט, בידי מי נמצא הדבר וכיצד הוא נעשה?

ישנה הפחתה ניכרת בסעיף הוועדות המייעצות וארגוני הנשים האם פירוש הדבר שהתיאשו לגמרי מדבר זה?

הינריך גורי:

אני חוזר לענין שכבר עוררוהו חברי וועדה שונים, בכדי להדגישו יתר הדגשה. בדרך כלל קל דעתם של חברי וועדת הכספים אינה נוחה מרישום ההכנסות המיוחדות תוך נכויים מההוצאות. העירו על כך גם בדיון הקודם וגם הפעם התעוררה שאלה זו תוך דיון בתקציב ההכנסה. ניתן לנו הסבר ע"י ב"כ האוצר בנוגע לתקציב משרד הבריאות, שהסכומים המופיעים בהכנסה מיוחדת, ההוצאות של המשרד מותנות בהכנסה; בטידה שתקבל הכנסה יש רשות למשרד להשתמש

בהם לצרכים מיוחדים, ולא - אינו יכול להוציאם. השאלה היא, אם ההסבר הזה חל גם על משרד המסחר והתעשייה.

מאידך, במידה שמופיעים פה סכומים שההכנסה צריכה לכסות בדיוק את ההוצאה, אין בטחון בכך שתהיה הכנסה במלואה. כלומר, יכול להתהוות כאן גרעון סמוי מן העין.

בדרך כלל וועדת הכספים היחה רוצה, והיא חותרת לקראת זה, שתקציב ההוצאה יהיה ברוטו, וכל ההכנסות ישתקפו בתקציב ההכנסה. אם האוצר מתנה הוצאה מסויימת במידה שתקבל הכנסה מקבילה, הוא יכול להשיג זאת בדרך אחרת, ואין צורך לבנות כך את התקציב.

אשר לסקר החזונה, קראתי בעתונים כי עומדים לספסוקו מחוסר כסף בסכום של 3,000 ל"י; פה בתקציב מופיע לסעיף זה סכום של 2,000 ל"י. כלומר, אילו היו מקציבים 5,000 ל"י לפעולה זו, היחה יכולה להסתיים בהצלחה. ידוע לי שהאוצר נוהג בליברליות יתרה בנוגע למשרדים השונים, ביחס להעברה מסעיף לסעיף; הוא ממליץ בפני וועדת הכספים ומאשרים זאת. אם משרד המסחר והתעשייה מחשיב את הסקר הזה, הוא יכול למצוא דרך אחרת כדי לעשות זאת.

(אח"כ דברי ד"ר ליפשיץ - רשמה רש).

(לפני כן שאלוח חברי הוועדה)

וועדת הכספים
12.5.63

ר.ש.

ד"ר לינע יע:

על כל השאלוח ביחס לסכומים הקטנים במעיקף זה או אחר, יכול אני לענות: היינו מקבלים הרצון כל תוספת במעסיקים השונים.

חבר הכנסת גניחובסקי שאל, אם יש עוד מקום לקיצוצים במשרדנו. על זה אני עונה בחיוב; אנו נמצאים בשלב של ריאורגניזציה שירט נגמרה, ואני חושב שעוד חימשך במשך חרשים; יש עוד אפשרות של קיצוצים נוספים, אבל אינני יכול להתחייב על כך.

אשר לחוסר מחלקה כלכלית אצלנו, התשובה היא ששומה; אנו כולנו עוסקים בכלכלה, ואין צורך במחלקה מיוחדת לכך.

נשאלתי מדוע קוצץ כל כך הסכום לעידוד המלאכה והעשייה הזעירה. ובכן, אם העיינו בתקציב, לא תמצאו כל סכום המיועד לעידוד ענף זה או אחר. האוצר לא רצה לאשר גם את הסכום הזה, כי הוא אמר שישנן צורות אחרות בהן אפשר לעודד ענף זה או אחר, ונכון הדבר. למשל, המלאכה קבלה סכום של 100 אלף ל"י מתקציב הפיתוח, להקמת חברת איסטורט. חברה זו הוקמה ומקבלת וטיונות יבוא ומביאה חמרי גלם למלאכה. הובטח סכום נוסף, שטרם שולם.

הדפסת הקטלוגים צריכה להיעשות על ידינו, כדי לרז את המטולה. התעשיינים יוכלו אולי לעשות זאת בעצמם, אבל אני אנוב רוצים לרכז את הפעולה ולחת את עזרתנו, ויש לנו מומחים לכך. אולם החלטנו לגבות כמעט את כל הסכום, והאומדנה היא נכונה ומבוססת מראש על גביית הסכומים. המספרים הם סדוייקים ולא יהיה כאן כל גרעון.

מרכז התיירות: בכל התעמולה שאנו מנחלים בארץ, וביחוד בחו"ל, אנו מדגישים את המומנט של ישראל דארץ התנ"ך.

אשר לכשרות, חרי כל הבשר שאנו מביאים הוא כשר. ישנו בשר ונקניק בלחי כשר המובא בקוטסאות, אולם לא על ידינו. אני מוכן לקבל את דברי חבר הכנסת גניחובסקי בעניין זה לחשומת לבי.

חבר הכנסת בדר שאל, מדוע אין הפרדה בין המנגנון הקבוע לבין המנגנון הזמני. איננו יכולים כבר היום לקבוע מהו מספר העובדים שיטאר בסוף השנה, ולכן הברלנו בין התקן הקבוע לבין התקן הזמני.

אשר למונחים המלחמתיים, כגון "חטיבה" וכד', אין לנו התנגדות לשונותם.

כמה מחברי הוועדה שאלו כמה עוסקים 310 עובדי חטיבת הפיקוח. אנו מסירים את הפיקוחים, אבל איננו יכולים להסיר את כולם בבת אחת, וביחוד איננו יכולים לגשת להיסולם בשטח המזון. כל זמן שקיימת הקיצוב במזון, איננו יכולים לחסל את הפיקוח, ואנו עוד דחוקים לעת עתה ממצב בו נוכל לבטל את הקיצוב במזון.

ברצוני להסב את תשומת לב חברי הוועדה לכך, שקיימים היום 88 צווים לפיקוח על המזון. במידה שישנם חוקים, אנו מצוים ללמוד עליהם. בזמן האחרון דווקא נשמעה בקורה חריטה מאד על אי שירת החוקים האלה, ואנו מרגישים רגש של אשמה בשטח זה. אחת אכולים לקרוא כמעט יום ביומם על ההפרות בשוקים וכד'. לולא היו לנו מקחים, לא היינו יכולים לשמור על החוקים הקיימים.

ר.ש.

לעתים דורשים מאתנו פעולות משטרותיות
ממש ובמקרים מסויימים אנו צריכים באמת לעשותן. אחמול ביצאת עשינו
פעולה בזאת בחל-אביב ויחכן שנצטרך לקשוחה גם בחיפה ובירושלים.
פנינו למשטרה בבקשה עזרה, אולם היא לא נכונה לחתה לנו, היות והיא
טובלת ממחסור בכוח אדם. היו לנו בתקציב 40 שוטרים, אולם הוצאנו
אותם מן התקציב. אם אמנם דרושה לנו פה ושם עזרה משטרותית, אין
זאת אומרת שדרושים לנו 40 שוטרים.

על כל הנ"ל, החלטנו ללכת בדרך של הסרה
הפיקוחים בכל השטחים תוך משטח המזון. אנו נגיע גם למזון בלי כל
ספק, אבל לא בזמן הקרוב.

כפי שראיתם אין קיים כבר הפיקוח
והבדיקה בכבישים, אבל ישנה שמירה ניידה, כמה טנדרים, אשר מטעם לפעם
מעמידים לבדיקה מכוניות משא ביחוד, כדי למנוע הברחה בממדים גדולים.

אנו חייבים לשמור על שחיטה בלתי חוקית,
למשל; זוהי חובה מוטלת עלינו ואיננו יכולים להשתחרר ממנה. הפיקוח
כזה או הפיקוח על טיב ועל סניטריות בשטח המזון, לא נוכל לצאת.
אנו חייבים לשמור על מקומות החלוקה, על ביצוע החוק ועוד.

אני חוזר ואומר, שאנו עומדים להקטין
את חטיבת הפיקוח, אבל לא לבטלה. בגודל מסויים היא חצטרך להשאר
עוד לזמן רב.

נכון שבמרכז ההשקעות ישנם עובדים רבים,
אבל עבודתם קשורה בעיקר עם הקיצוב, וכל זמן שהוא קיים, הם חייבים
להשאר בעבודה. ברור שציה טוב אילו היה שם מספר עובדים גדול יותר
אבל בתנאים של היום זה בלתי אפשרי.

נשאלתי באיזו מידה מתחרה הממשלה
ביבואנים. אם כן, עד היום עוסקת הממשלה ביבוא של חיטה וכל היבוא, קמח
קמח טולה, סובין, אבקת חלב, אורז, חלב לתעשייה סבון, סוכר, שמן,
חומצת כוחנה, גלוקוזה ועוד כמה דברים. אולם להבא, הכוונה היא
שהממשלה תביא לארץ רק חיטה ומוצרי חיטה, ואת שאר המצרכים יביאו
היבואנים הפרטיים. אנו רוצים להשתחרר מיבוא של שאר המצרכים,
ובכללם גם סוכר. העברת יבוא הסוכר לידיים פרטיות, אין פירושה
ביטול הקיצוב. לא תמיד אנו היבואנים, אם כי אנו קונים מוצרים
שוניים. למשל זרעי שמן, אנו קונים בחו"ל אבל איננו מביאים אותם.
יש לנו אדם העוסק בזה, הוא מרכז את הקנייה בשיתוף פעולה עם
היצרנים, אבל אנו מוסרים להם את היבוא.

אנו מרכזים את הקניות משני טעמים:

- א) אנו עוקבים באופן קבוע אחרי התפתחות המחירים ותנועתם בעולם;
- ב) אנו מכוונים את היבוא. אנו מעוניינים מטעם לפעם ביבוא
מארץ אחרת, מבחינת התיאור בין היבוא והיצוא. קניות שונות אנו מבצעים
מתוך העדפים האמריקניים, ומקבלים זאת בתנאים נוחים מאד.

אתן דוגמה: ידוע לנו שלפי מאב השוק

כדאי לקנות שעועית; אנו קונים אותה ומודיעים זאת ליבואנים. אנו
מחלקים את כמות השעועית בין יבואנים שונים.

במידה שרובר על הממשלה כיבואן מונופוליסטי,
אפשר לומר שזה מתיחס רק לחיטה ולסוכר, אולם בעתיד יתיחס רק לחיטה.

אשר למכון ליצוא, ובנק לעידוד היצוא,
המכון ליצוא נמצא בעת בשלב של ריאורגניזציה רצינית, לאחר הסכמת שהגענו
עליו עם יבואנים מצד אחד ועם האוצר מצד שני, והוא מתכוון עכשיו
לפעולה נרחבת. אשר לבנק, לא אוכל לענות עתה על שאלה זו; אין כוונה
להסיח בנס כזה טחה, יש הסכם עם הרגופית השווייטים.

ר.ש.

אספקת חמרי גלם ומזון מתנהלה במסגרת של חכניה היבוא אשר עובדה בערך לפני 3/4 שנה ומסתיימת ב-30 ביוני ש.ז. במסגרת חכניה זו הבאנו חמרי גלם גם למזון וגם לתעשייה. אנו מפגרים בשטח חמרי הגלם לתעשייה, אולם בשטח המזון כמעט שלא. עכשיו אנו ניגשים לבניית החכניה לשנה הבאה ומכינים את החומר. את נקבל את חלקנו מהשילומים, נהיה קרובים מאד לסכום הכולל. הוא מסתכם ב-8 מיליון דולר.

עצמאות המשרד, יתכן שאני פטור מלענות על שאלה זו, היות והשר כבר דיבר עליה מעל במה הכנסת. אוסיף רק שמתנהל מ"מ בינינו לבין האוצר בשאלה זו. אנו העמדנו שורה שלמה של סרישה וחנאים כדי לפעול ביד יוחר חמשיה; התלות היא בעיקר בשטח של הקצבת המטבעות ואם כי להלכה אנו מקציבים מחוץ הקצבה הכללית לאותם הדברים שאנו מוציאים לנכון, לאמיתו של דבר איננו מקבלים וגם איננו יכולים לקבל ברגע זה את ההקצבות בסכום כולל, כי איננו מקבלים הקצבות במזומנים אלא באשראי. האוצר מרשה לנו להשתמש בפרדיטים, אבל על כל אשראי כזה עלינו לנהל מ"מ עם האוצר. ברור המקרים יש צורך לנהל מ"מ אינדיבידואלי על יבוא זה או אחר.

קרנות ההשוואה. שנת הכספים המסתיימת

במרץ 1953 גבינו סכום של 4,946,000 ל"י. היום, בחודשים הראשונים של השנה, אנו גובים בכל חודש בין 450-500 ל"י לחודש. קשה לומר מה חיה ההסתתחות בהמשך השנה, כי ודאי יהיו שנויים ואנו עוברים תקופה של ריאורגניזציה בכל קרן ההשוואה. ישנם הרבה מוצרי יבוא אשר עוברים למכס, ואנו מבטלים את קרן ההשוואה. שלחנו חיובים במשך השנה בסכום של 7 מיליון ל"י בערך, אבל אני מדבר עתה על גבייה ממס.

ישנם מסוי יתר, הנובעים מהסדר-של 13

בפברואר 1952, דבר זה קיים היות רק במידה שאנו עוד גובים את החובות. פה שאלו גם מה הם החובות; אני משחמש במונחים המקובלים במשרד, וכל השלומים האלה הם השלומי חובה. אנו מבדילים בין מסוי יתר, קרן השוואה ועודפים בחשבון המסחרי. יכול אני להוסיף כמה מלים להסברה ההורשים בחשבון המסחרי. ההורשים האלה נובעים מכך, שבחשבון המסחרי המשקף את המסחר בפוכר, אורז וכו', נשאר רווח. מחשבון זה אנו מקבלים 450 אלף ל"י להקציב האוסף של משרדנו ועוד נשאר סכום של מיליון ל"י בערך. זהו חשבון מסחרי, והוא לא חמיד שווה. הוא מיועד לקרן חליפין, כיוון שהרווחים נובעים שם מחוץ זה שאנו מקבלים את החיטה, למשל, בשעה מסויים ומוכרים זאת ברווח. הרווחים האלה הולכים לקרן החליפין בכדי להקטיף שם את הברעון אשר צריך להתקבל מחוץ הפרשי המטבע.

קניית בארץ ממקור ראשון. הקניות בחו"ל הן

חמיד ממקור ראשון; החיטה נקנית במסגרת "הסכם החיטה הבינלאומי"; נקנית חיטה נוספת, בזמן האחרון מחורכיה. בחורכיה אנו קונים את החיטה במחירים זולים, בערך אותם המחירים כמו בהסכם החיטה הבינלאומי. ע"י כך אנו חוסכים את ההפרש, אטו כי מיב החיטה החורכית הוא ירוד במקצת, ומתייב הערובת עם חיטה קנדיה או אמריקנית. את החיטה המקומית איננו קונים, אלא מתחייבים לעתים קרובות כלפי החקלאים למחיר מסויים לפני שהם ניגשים ליצור; אנו ערבים להם על המחיר, קונים במחיר הזה ומסמירים לעתים קרובות, אולם ע"י זה מעודדים את הייצור המקומי בענף זה או אחר.

הסכם הפיקוח והבטחה המינימלים. שני הדברים

האלה שלובים אחד בשני. אנו ניגשים להסרת הפיקוח רק במקומות שיכולים אנו להבטיח בהם את המינימום. אנו יכולים לטעות, אבל זהו אחד החנאים שאנו מסמירים לעצמנו.

אשר להסרת הפיקוח על טקסטיל ועור, מאחר שהגענו עם האוצר לידו הסכם שההקצבות חמסכנה לשני השמחים האלה, באותה מסגרת כמו בשנה הקודמת, הסרנו את הפיקוח על שני מוצרים אלה.

הפיקוח הנשאר, הוא רוב רובו בשטח המזון.

ר.ט.

מחקר באינדבס הקמיריים. לי לא ידוע על מחקר כזה. אני אחעניין, ואם אוכל למצוא מספרים, אהיה מוכן למסור אותם. אני מניח שהיום המצב הוא נוח במובן זה, שאנו קונים יותר בזול מאשר ביסטנו את החישובים שלנו בזמן שתכננו את החכנית.

אשר לשאלה, אם אי אפשר לצמצם את מספר העובדים בחמיבת הפיקוח, עלי לומר כן. אני משוכנע שאפשר לעשות את הפעולות האלה במחנה אנשים.

משלוח לחו"ל. התמונה שמסר כאן חבר הכנסת אריאב אינה אמיתית. איננו שולחים כלל משלוחים לחו"ל, אלא אנו שולחים מפעם לפעם אנשים לתפקידים מסוימים מאד. יש לנו מספר מומחים בעיקר בשטח המזון, אבל גם בשטחים אחרים; ארגוני או"ם נוהגים לאנשים אלה סטיטנדיות או אנשוריות להשתתפות בקורסים. ואנו מנצלים את ההזדמנות הזאת ונוהגים לאנשים האלה, מלבד ההשתתפות בקורס לעשות עוד סיוור בכמה ארצות, בהן הם יכולים ללמוד ולהשתלם. איננו שולחים משלוחים ואנשים לחו"ל לקניות, ובמידה שאנו שולחים, הרי אין זה על חשבון זה, אלא על החשבון המסחרי.

אשר לנסיעות הקשורות בחוזים המסחריים שלנו. משרד החוץ משגר אדם, ואנו משגרים אדם; עבור האדם שלנו אנו משלמים את החוצאות. בתנאים המסחריים הם עדיין בסמכות משרד החוץ. אם משרד החוץ ישלח רק את הנציג שלו, לא נהיה בטוחים ושקטים, כי שם צריך לדבר על יבוא ועל יצוא; בשטח היצוא מחמצא משרד החוץ והוא מכיר את השטח הזה הרבה יותר מאשר את שטח היבוא, ועל שטח זה עלינו מאד להקפיד ולשמור. המו"מ על חוזים מסחריים נעשה שנה אחת כאן ושנה אחת באב. אחת אנו מנהלים את המו"מ.

אשר להבדל בין מסקד העשייתית ומרשם העשייתית, הרי שני. אלה שונים לגמרי. אינני צריך להסביר מהו מסקד העשייתית. יש לנו מומחה המדריך את העשיית היצוא; איך לסדר אריזה יפה ונאה, איך לייפות מצרך זה או אחר, כמו בחו"ל. זה דבר מאד יעיל ואנו חושבים להמשיך בו.

פקידים בחו"ל. אין לנו פקידים בחו"ל באופן קבוע, אלא רק במידה שהם נשלחים לתפקיד מסויים.

הפרשים בשערים. כל ההפרשים האלה, במידה שהם נובעים מאיזה שהוא חשבון, מיועדים לקרן החליפין. דבר זה המברתי כבר.

חבר הכנסת אלישר שאל על רשיון יבוא ויצוא שמוצאים ע"י שני המשרדים גם יחד. נכון הדבר שעד כה חתמו על כל רשיון יבוא ויצוא גם אנו וגם האוצר. אני כבר הזכרתי שמתנהל מו"מ עם האוצר בשטח תעבורת המשותפת והעבודה הנפרדת, וכבר הגענו להתסתרות מסוימת. ברשיון יצוא כמעט בכל המקרים נחתום רק אנו, והאוצר - רק אם הוא ערב לאותה מסרעה שיצואן מקבל.

בירוקרטיה וסתבת. נכון שדברים אלה עדיין קיימים, אבל אני חושב שדברי חברי הכנסת בעניין זה, על כך שמקבלים חשובה לפנייה רק אחרי 3-4 חדשים הייתה בהם הגזמה; מקבלים עתה את החשובה לאחר 3-4 שבועות, ואנו מקווים שעוד נוכל לקצר זאת.

ביטול הפיקוח על חמרי בנין. עוד קיים פיקוח על חמרי בנין, בעיקר על שלושה חמרים: מלט, ברזל ועץ. כגור הזכחתי בהזדמנות אחרת שאנו קושרים את הפרת הפיקוח עם הבטחת המינימום. עדיין אין המצב כזה בשטח המלט, שנוכל להסיר את הפיקוח. בשני החמרים האחרים אפשר אולי להסירו, ונשאלת השאלה אם כדאי לעשות זאת, בשעה שאי אפשר להסירו בשטח המלט. בשטח זה המצב הוא חמור לעת עתה. אנו

מייצרים בערך 40 - 30 אלף טון לחודש. לפני זמן-מה החלטנו להכנס לשטח היצוא במלט ויש לזה סיכויים טובים מאד. עד כה הגענו ל-100 אלף טון מלט לייצוא. 60 אלף טון בבארטר וכ-32 אלף טון לצרכי הצבא האמריקני החונה בתורכיה. הקוצר שלנו עמד בהתחרות, הדיפיה גרמניה, יוגוסלביה ועוד ארצות, והמלט שלנו עמד בטבחן. ריבלנו גם מחיר טוב למדי. החלטנו להקציב 10 אלפים טון ליצוא, מבלי להתחשב בשום דבר אחר. אנו מצפים עתה לשני מפעלים נוספים: בסוף השנה יתחילו כבר בייצור בניח"ר ברמלה; בנוגע ל"שמשון", יש כל הסיכויים שאפשר יהיה לסיים את בנינו בעוד 6-7 חודשים, ואז ניכנס לשוק היצוא במלט בצורה רצינית. איננו יכולים להשאיר את האגה לשווקים בחו"ל לזמן בו יהיה לנו ייצור מוגבר, אלא יש צורך כבר עתה לחפש את השווקים וללמוד קצת בשטח זה.

בסארים לנו 30 אלף טון מלט וברור שאם מספיקים לבנייה העמסית, בניית שיכונים, בנייה תעשייתית וחקלאית. הצבא אינו צורך היום הרבה. הסיכון העמסי צורש 14 אלף טון לחדש ואנו נותנים לו החודש 7,5 טון; נסאר לנו בשביל הבנייה הפרטית מכסיתום 5,000 טון. אנו יודעים שהבנייה הפרטית היום יכולה להשתמש בכמות כפולה וע"י זה לתת טכה רצינית לאבטלה, אבל אנו חסרי אונים.

לבני הסליקט באמת חוטכים מלט, ולעתים אנו מעמידים תנאי שליש להשתמש בהם וחוטכים ע"י כך קצת.

ברזל ועצים אנו מקציבים בעיקר לבנייה מסלתית; לבנייה פרטית איננו מקציבים במעט עצים וברזל; היא נעזרת ע"י החטרים שהובאו בזמנו ביבוא ללא תשלום. אבל כידון איננו ממשיכים בזה, המצב עלול להיות רציני בשטח זה. מלט אנו מקציבים באופן נפרד לבנייה התעשייתית; ברזל ועצים איננו מקציבים לה.

הקשר שלנו עם ה"ספליי מיטן" הוא הדוק למדי. היא הסוכן הראשי של המשלחנו בקניות, בעיקר בחיטה - פחות בסוכר - ובכל אותם הדברים שאנו קונים מהעודפים האמריקניים. אולם אין היא תלויה בתקציב שלנו. איננו משלמים לה בכל צורה היא. עד כמה שידוע לי, היא מקבלת את תקציבה מן האוצר, אבל יש לנו קשרים ישירים איתה.

הנספחים המסחריים בחו"ל אינם מבצעים בשבילנו כל קניות; הם רק מוסרים לנו אינפורמציה בשטח היבוא. בשטח היצוא השטח בו הם מסללים הוא קצת יותר רחב, אם כי אינם עוסקים במכירות ממש. הקשר איתם הוא דרך משרד החוץ וזה סכביד מאד. אנו תובעים עתה קשר ישיר.

הקשר עם חברת השילמונים נעשה לעת עתה ע"י נציג אחד של משרדנו בחברת השילומים - המנהל הכללי. בחברת השילומים ישנם שלושה גופים: טועצה, שבראשה עומד ד"ר פורדר, המנהל, שבראשה עומד ד"ר יוספטל והנהלה אדמיניסטרטיבית, שבראשה עומד הלל דן. אנו מיוצגים בגוף השני ע"י המנהל הכללי. איננו מרוצים מהנציגות המתבטאת רק בנציג אחד, כי למשרדים אחרים יש יותר מזה. אנו תובעים נציגות מוגברת. יש שדו קשר בוועדות המסנה. יש קשר הדוק בקשר לאותם הסוכנים שאנו זקוקים להם - המשרד שלנו מטפק את כל החומר הזה לחברת השילומים.

טענו כאן חברי המספר, כי הסכום המיועד לנטיעות בארץ הוא גבוה מדי, וכן האש"ל. איננו שולל זאת, אנו באמת מוציאים סכומים גדולים מאד על נטיעות בארץ ועל אש"ל; אבל ברצוני להסביר לחברי הכנסת, כי הבעייה של העברת אנשים מתל-אביב לירושלים עדיין לא נפתרה. עד היום עוד נוסעים רוב פקידנו מתל-אביב לירושלים וחזרה; נוסעים גם לסיורים בתעשייה, בארגונים, לישיבות רבות ועוד, וזה מתבטא בסכומים גדולים. בנוגע לפקידים נדרשים המצב הוא מאד קריטי. היו לנו 34 פקידים נדרשים וועדת לבון קיצצה מספר זה ל-14. יש תלונות רבות שפקידי הממשלה אינם עובדים די, מתבטלים, באים באיחור ועוד. אולם אני אומר לכם שהפקידים הנדרשים האלה, ועוד פקידים אחרים, עובדים למעלה משעות עבודתם, מתמסרים סא לעבודה, ומקדישים לה זמן רב, ואינני רואה כל תועלת בביטול זכותם להיות פקידים נדרשים. אני מבקש את חברי הוועדה עזרה דווקא בנקודה זו.

ד.ט.

חבר הכנסת אליהו טען, כי סחלקת הטכס של האוצר צריכה להיות במסדר המסחר והתעשייה. אינני רואה את עצמי מוסמך לענות על טענה זו.

אני מקבל את שאלתו של חבר הכנסת קלמר על תוספת מזון לפקידים דתיים, אני מתעניין בדבר, ואם אראב צורך בתיקון-אתקן.

היו"ר שאל מה סמכות מנהלי התסיבות ומגביהם. ובכן, למנהלי התסיבות יש סמכויות נרחבות, אולם לא אגדירן כאן. למגביהם יש גם כן סמכויות רבות, אבל בשטחים יותר סטטיסטיים. למשל, מגן מנהל חטיבת המזון מטפל במיוחד בתעשיית המזון; סמכותו בשטח זה היא יותר רחבה, אבל בשטחים האחרים הוא חייב התייעץ עם המנהל. המגבים כפופים לשטחים סטטיסטיים, אולם בהעדרם של המנהלים הם מטלאים את מקומם.

בשאלתי מדוע הוגדל מספר מעובדים בהנהלה, בעוד שבסחלקות האחרות הוא קוצץ. ובכן, כל היחידות שלנו סבלו מן הקיצוץ, ואם רואים הגדלה במחלקה סטטיסטית, הרי זה רק מפאת שנויים אדמיניסטרטיביים.

חובות על מסי יתר. אנו מטליכים בגביה, אבל נתקלים בקשיים רבים. במידה שהסחורות נשארו במלאי וטרם נמכרו יש קושי גדול ורציני בקבלת הכסף, מתוך סכב הליקווידיזציה בארץ. במידה שאסחורה נמכרת אנו מקבלים את הכסף; במידה שהיא אינה נמכרת, אנו לוחצים, אבל לא תמיד מצליחים. הסכום שנשאר הוא לפי הערכת 4-5 מיליון ל"י. יש חלק בסטרויות, אולם ישנם מקרים שגם חברות ותיקות ורציניות אינם מסוגלות גם לשלם את הסטרות ומבקשות הארכה.

הסרת פיקוח על סקסטיל ועור, ומספר העובדים אשר השתחררו. נוכל לשחרר מספר גדול של עובדים בעקבות הסרת הפיקוח. איננו מחסלים את האגף, נשארים לנו סוכנים סטטיסטיים ועוד כמה עובדים, אבל נוכל לצמצמו ביותר.

יבוא ללא תשלום. לאמיתו של דבר, איננו קיים יבוא זה כבר ארבעה חדשים. המנגנון עוד קיים, קיימת וועדה בינ-משרדית, שבראשה עומד האוצר, אבל אין מאשרים עכשיו כל יבוא ללא תשלום, חוץ ממקרים בודדים ולא רציניים. במידה שנותנים או נתן רשיונות ליבוא ללא תשלום, יש סכנה רצינית של קניית דולרים בשוק השחור, וזאת ברצוננו למנוע. גם לאלה שלא רצו למסור את הדולרים בשער דולר-לירה, והיו במידה סטטיסטית צודקים, כי אין זה השער הריאליסטי, יש היום אפשרות למסור את הדולרים האלה ב-1.80. עד לפני זמן מה האוצר היה מוכן במקרים סטטיסטיים לתת להעביר הון 2 ל"י בעד דולר, היום הסכב הוא כזה, שדוקא עם הסרת פיקוחים רבים, אם לא תהיה אפשרות מצד האוצר לחקציב הקצבות ישירות אפילו בשער של 1.80, תתעורר השאלה מה יכול לבוא במקום זה? יבוא ללא תשלום או דבר אחר. אך במידה שהפיקוח על הטבע ייסאר וזרם הדולרים לאוצר לא יגדל, זה יאפשר אולי לאוצר לתת הקצבות אלה, לא חשוב באיזה שער. ול... יין... ז... יין...

(המסך היסיבה - זשט בט.)

לפני כן רשמה רש.

ועדת הכספים
12.5.53

בט.

ט.מלמד:

אם בעל הון ירצה להביא לארץ ברזל ועץ
בשביל הבניה הפרטית, האם המסודר לא יתן

לו רשיון לכך?

ד"ר ליפשיץ:

אדנים זאת: אם בא אדם הרוצה להעביר ארצה
לסם בנין חומרי-בנין ב-250 אלף דולאר,
אנו אוטרים לו: בשביל בגיה זו אתה זקוק לחומרים רק בשעור 30 - 40
אלף דולאר, בסכום זה באפשר לך יבוא החומרים, ואת שאר הדולארים אתה
יכול למסור לאוצר ולקבל - היום 1,80 ל"י דולאר, ואז לפני זמן-מה -
2 לירות. יתכן שהאוצר יטכים לבטיט של 50% חומרים לעומת 50% טוונטנים.

לשאלה ביחס למידת הקטנת ההוצאות על-ידי
ביטול הפיקוח: החסכון שהגענו אליו נובע גם מביטול פיקוחים, אך גם
מדיאורגניזציה: ריכוזו יחידות, מיזגו יחידות, ואנו מטשיכים בדבר
וניצור, למשל, יחידה אחת עבור הייבוא והייצוא, בסכום 2 היחידות
הנפרדות בעבר.

15 אלף הל"י שבנוצרות לטובת ההשקעות
אינם שכר-עבודה, אלא פעולות מסויימות. יש, למשל, מחלקה הטכניה תכניות
למסקיעים, ועבודה זו עולה לנו 5 אלפים ל"י. כן נעשית תעמולה בחוץ-
לארץ, והחיישוב להוצאות אלו הוא דולאר = לירה.

ח.אריאב:

בחוץ-לארץ נעשות פעולות בקשר להשקעות
על-ידי כמה וכמה סוכנויות: הסוכנות
היהודית, "זי.או.איי.", הקונסוליות וכדומה. האם יש תיאום בין כל
הפעולות האלו, והאם ניתן לצמצם הוצאותיהם על-ידי התיאום?

ד"ר ליפשיץ:

בימים אלה קיבלנו דו"ח על הפעולות
הנפרדות האלו בחוץ-לארץ, נמצא בארץ
מד שרמן, אנו עוסקים בשאלה ונוכל למצוא בעוד זמן-מה את הפתרון המתאים.

לשאלה בדבר ועדות נשים וכדומה בקשר
לפיקוח: פעלו ביטח זה נשים וסטודנטים וסילטנו להם 25 לירות לחודש.
חיסלנו עתה דברים אלה, הסכום מופיע כאן מאחר שאי-אפשר לחסל זאת
בבת-אחת.

לשאלת חבר הכנסת צ'זלינג ביחס למלאי
שאנו שולטים בו מבחינת מס הרכוש: המלאי החייב במס רכוש הוא רחב
כהרבה מזה שאנו שולטים בו. בשטחים שחלו עליהם הפיקוחים עד כה יש
לנו, כמובן, האינפורמציה הטלאה.

לשאלת היו"ר על שיטת הרישום של אותן
ההוצאות שכנגדן יש הכנסות: היה לנו נוח יותר לו יכולנו לפעול לפי
נישה זו, אך האוצר לא מאפשר זאת. הוא נתן לנו, למשל, 50 אלף לירות
לקטלוגים, בתנאי שההכנסה תהיה 45 אלף לירות. ביחס לפנקסי טזון,
למשל, עשינו חישוב, שאם ניגבה 20 גרוש לבפש - נכסה הוצאה זו, ואם
ניגבה רק 45 גרוש - יחסרו לנו 60 אלף לירות. במידה שלא נוכל לקבל
סכום זה - נהיה נאלצים לגבות 20 גרוש.

היו"ר י.גורין:

לא עוררתי את שאלת הצורך בטתן חופשי
למסודרים להוציא בין אם תהיה הכנסה ובין
אם לא, אלא אמרתי, שחברי הוועדה אין דעתם נוחה מסכנה זה, כי אם

ב.ש.

האוצר ~~אצה~~ להבטיח את עצמו שלטעמי מסויים לא יוצא יותר מההכנסה -
הוא יכול להשיג זאת גם בדרך אחרת, ולא דווקא על-ידי מבנה זה של
התקציב.

ד"ר ליפשיץ:

לו היה נעשה הדבר על-פי הצעת היו"ר,
היה מסתכם התקציב ב-447 אלף ל"י פחות,
אם-כי אז היינו מוציאים עובדים אלה מהשבון המסחרי.

לשאלה בדבר סקר התזונה: אני מקווה שנוכל
לגמור ביצוע סקר זה, אם-כי אושר לנו סכום של 2000 לירות בטקום 10,000
לירות.

א. הרצפלד:

אחת התקלות הגדולות בכל משרד היא הכפילות
בתפקידים מוסר הגדרה ברורה לתפקידי כל
פקיד, ביחוד הפקידים הגבוהים.

רציתי לשמוע על בעיית השוקולד הנסחר
בכל רחוב. פעם היו עושים זאת בהסתר, וזילו עכשיו - בגלוי. הרי
שוקולד זה הוא מתוצרת מקומית, ומדוע אין הוא נמכר באופן חוקי בחנויות?

מדוע עומדים לבטל את הפיקוח על הטוביות,
והאם לא יזיק הדבר לתיירות?

א. אלישר:

ענין השוקולד קשור בבעיית הסקריפ,
והממשלה שותפת במידה רבה לספירתו הגבוה.
אתן דוגמה: אורז עולה 250 דולאר לטון סיף ועיבודו בארץ בתוספת
הרווח עולה 200 לירות נוספות. הממשלה מקבלת 42% מהמחזור ברוטו של
הסקריפ. אולם גם אז צריך היה האורז לעלות 600 - 700 דולאר לטון,
אך משלם המסים במדינה בדרש לשלם 1100 דולאר לטון!

ד"ר ליפשיץ:

בקשר לכפילות בתפקידים ~~ע"י הו"ר~~
שמשרדנו הוריד את מספר העובדים מ-3000
ל-2000 במשך 4 חודשים, במידה שעוד נשארו כפילויות - יגיע גם תורם.
אנו מרכזים תפקידים: ריכזנו את הייבוא והייצוא, את דרום תל-אביב עם
יפו, ריכזנו את המשרדים בחיפה ובירושלים.

ביחס לשוקולד: אנו יודעים על מצב הרוח
בצבור בנידון. עשינו אתמול פעולה טשטרתית בחיפה, ונעשה עוד פעולות
כאלו פה ושם. אולם, במהלך מחשבתנו נשאר טיהור סידור העבר: עד לפני
שבועיים אפשר היה לשמוע את אותה הטרידות גם כלפי ביצים ותפוחי-אדמה,
אולם כיום - כשההבדל בין המחיר ה"שחור" והרשמי קטן - לא נשאר לדבר
אלא על שוקולד.

מוסד הסקריפ שימש המקור לשוק השחור בשטח
המטבע ובשטח המצרכים. בשטח המטבע הוא הפסיק להיות כזה, כי במידה
שנותנים לתיירים 1,80 ל"י לדולאר - המסחצית חודש זה תחילו לתת סכום
זה גם עבור תמיכות מאטריקה - יצטמצם מאוד השוק השחור במטבע, ובשטח
המצרכים הוא ילך וירד. ברגע שנפסיק את פעולות הסקריפ - ייפסק
גם ענין זה של השוקולד. נצטרך לשנות את תקן ייצור השוקולד, שבאיכות
הנוכחית אפשר לייצרו רק בשביל ייצוא, ונוכל אז להוציא לשוק, אולי
לק קיצוב, שוקולד שיעמוד בטיבו בין האיכות לייצוא לבין האיכות
המיוצרת עתה עבור השוק המקומי.

בש.

טובנים
האוצר מרזיח מענין הסקריפ, אך הוא מוכן לחסלנו. גם אנו/לכך, אולם ישנו גורם נוסף: באמריקה לא יראו בעין יפה חיטול הסקריפ. אינני מבין את סיבת הדבר, כי לא יסגרו בכך את האפשרות למסלוח חבילות שי סטנדרטיות. אני חושב, כי יש צורך בפעולת הסברה מסוימת באמריקה, כדי לאפשר ביטול הסקריפ.

א.כהן: האם אי-אפשר במקום זאת להוציא את השוקולד מהסקריפ?

ד"ר ליפטיץ: תופעה זו תוכל לחזור גם בטכניס אחרים.

אני מוכל להציע לשר גם להמשיך בפעולות משטריות פה ושם, אם-כי אני חושב שאין זו הדרך העיקרית, כי פעולות כאלו אינן מגדשות את הטכניס מהשוק, אלא מורידות אותן לסחורת ומעלות את המחירים.

ביחס למוניות: אין הפיקוח על המוניות מבטיח לתייר מחיר טקסיטלי, והדבר גורם רק להתמרמרות התייר כשנודע לו, לאחר-מכן, שהוא שילם מחיר גבוה מהרשמי. אם התייר מקבל כיום 1,80 ל"א לדולאר - הוא יכול לשלם קצת יותר עבור המונית.

מר ארנון: ברצוני להוסיף בענין הסקריפים: האוצר אינו מעונין כלל בהכנסות ממקור זה, אך השאלה היא יותר מסובכת. אם נבטל את שיטת הסקריפים ונחזור לשיטת החבילות - נחזור למצב שקדם להכרזת הסקריפים, כלומר יגידו: מדוע צריך להביא שוקולד מחוץ-לארץ כשאפשר לטכנוד בצורה זולתה טקוטיט עבור דולארים.

אין האוצר לוקח 42,5% אלא מחייב את הפעל הסקריפים להחליף אחוז זה מהחזור בדולארים ללירות ישראליות. הם משלמים 20% - 25% להוצאות מכס, ואת הנותר - להוצאות החזקת המוניות ולקניית טכניס בארץ.

אם נרצה לחסל את המצב הקיים בשוקולד, למשל, נצטרך להפסיק לא-רק את פעולות הסקריפים, אלא גם את חבילות השי. אולם גם אז יטארו חבילות הדואר, וזאת אי-אפשר להפסיק גם על-פי החוק הבינלאומי, אלא על-ידי הטלת מכס גבוה מאוד, אולם גם אז לא יבינו השולחים בחוץ-לארץ מדוע קרובם צריך לשלם עבור חבילה העולה 20 דולאר-מכס בשעור של 100 לירות, למשל.

היו"ר י.גורני: נקדיש ישיבה נוספת לדיון בתקציב משרד המסחר והתעשיה.

אחרי כן - דיון בתקציב משרד החקלאות.

בש.

ב. תקציב ההוצאות של משרד החקלאות:

עם הגשת התקציב הגשנו גם הסברה בכתב על התפקידים השונים של חלקי המשרד,

פ. גבתי:

ונמציא הסברה זו עם לחברי הוועדה.

מדוע אין מופיע השנה בתקציב המשרד פעיף למחצבי ישראל?

פ. סלמון:

טעמי זה עבר לאוצר - לתקציב הפיתוח.

פ. גבתי:

מופיעים כאן דברים שלא הופיעו בתקציבים הקודמים, לפשל: המחלקה הכלכלית, המחלקה

פ. סלמון:

לשמירה על הקרקע. מהי סיבת הדבר, וכן מדוע אין מופיע השנה הפעיף של ביטוח לעובדים ופנסיות?

האם אפשר לקבל סיכום על החוזים למחירים מינימליים עבור התוצרת החקלאית, כיצד

א. כהן:

פעל הדבר, האם המשרד הפסיד משהו ומה הן התכניות לשנה הבאה?

ברצוני לקבל הסברה על הדברים שנכתבו

לאחרונה בעתונות בענין התכנון החקלאי.

פ. לונד:

הייתי רוצה שתנתן פעם הסברה על חלוקת התפקידים בין משרד החקלאות לבין המחלקה

להתישבות של הסוכנות, באיזו מידה יש כפילות ומהו הקימוץ האפשרי על-ידי ריכוז הפעולות.

האם יש תכנון ענף הירקות, כי ללא תכנון

עלול להיגרם סחסור גדול בירקות בשנה הבאה, בגלל השפע הגדול בקיץ זה?

מהי ההערכה של הייצוא האפשרי של התוצרת

החקלאית, גם בקשר למסעים החדשים של הדורים; בננות, יין וכדומה?

בזמן האחרון מדובר לא-מעט על חרובים;

מהו פקוטו של החרוב בתכניות הייעור?

באיזו מידה חלים שינויים בתכנון החקלאי

של ההתישבות לשנים הקרובות, בקשר להשגות על דרך ההתישבות, כגון החוברת של קדר והפאטרים של רענן רייץ?

אנו עדים להקמת עיירות ללא כל אפשרות

של פסק עזר. מדוע אין לוקחים בתכנון אפשרות למתן שטח קרקע מצומצם למשקי-עזר?

א. ש. בניחובסקי:

האם משרד החקלאות אינו יכול לקצץ בתקציבו לרגל המצב הקשה של האוצר? יש לי רושם

שהאוצר לא יוכל לעמוד בתקציבים אלה, ואולי טוב יותר לקצץ מלכתחילה.

מה תפקידה של המחלקה הכלכלית המיוחדת

של משרד החקלאות, המעסיקה 20 פקידים ושתקציבה המוצע הוא 40 אלף לירות? כמה מחלקות כלכליות צריכות להיות במטשלה?

בש.

מה טיבן של "פעולות לפיתוח החקלאות"?

סעיף "תערוכה לכיבוש השטמה" מופיע בתקציב משרד החקלאות פעמיים, פעם 35 אלף לירות ופעם - 7,500 ל"י. הוא הדין במשרדים אחרים. הייתי רוצה לדעת כמה תעלה לממשלה תערוכה זו?

מדוע כל שנה נעשים במשרדים בדיקת-ביט?

יש בתקציב זה הקצבות לחקר, להדרכה ולחינוך חקלאי, אולם סכום זעיר בלבד לבית-ספר-חקלאי דתי.

הייתי רוצה לדעת כמה תלמידים נרשמו השנה לבתי-הספר החקלאיים.

לתמיכה לבתי-ספר-חקלאיים מוצע סכום של 225 אלף ל"י, היכן הפירוט? הייתי מציע לוועדה לא לאשר כל סעיף העולה על 50 אלף ל"י ללא פירוט.

כמעט בכל יש סכום לנסיעות לחוץ-לארץ ולמומחים מחוץ-לארץ. כדאי לקבל פירוט גם בענין זה.

הייתי רוצה לדעת לאיזה משרד משתייך מפעל "מטעי האומה".

ש. בן-רנן:
הייתי רוצה לקבל ממשרד החקלאות פרטים מלאים במידת האפשר על הפעולות המסחריות והקרנות השונות שהמשרד מנהל.

ח. אריאב:
האם משרד החקלאות קיבל ממשרד האוצר מכתב שיש סיכויים לקיצוצים בתקציבים?

מספר הפקידים ב"הנהלה ומחוזות" הוקטן למחצית. האם פקידים אלה לא הועברו למחלקות אחרות?

האם אי-אפשר לקצץ בתקציב, לאור המצב הנוכחי? אנו יודעים משרדים, שנעשו בהם קיצוצים דרסטיים.

מה תפקידם של 4 הנוטרים המופיעים בתקציב זה, ואשר לא הופיעו בתקציב הקודם?

גם אני מהסס אם יהיה זה נכון לערוך כיום את התערוכה לכיבוש השטמה, ואולי יהיה יותר נכון לכבוש קצת יותר שטמה בכסף זה... אני מבין, שאין זה נתון להחלטת משרד החקלאות, כי היתה זו החלטת הממשלה.

חקר, הדרכה וחינוך חקלאי: אני יודע, שאנשי המשרד מתמסרים מאוד לענין זה, אולם הדבר אינו מתבטא בתקציב.

הייתי רוצה לדעת מהי החלוקה של 83 אלף ל"י המצויינות כהכנסה משכר-לימוד ומסכירת תוצרת חקלאי בבית הספר "כדורי".

בית-ספר "מקווה-ישראל" חושב, ש-30 אלף ל"י אינן מספיקות, ומדי שנה יש גרעונות נוספים. אם אין כוונה לחסל בית-ספר זה - צריך משרד החקלאות להכנס לעובי הקורה כדי לפתור את הבעיה.

מדוע בית-ספר נתמן אחד - בית-הספר החקלאי הדתי - מוזכר כאן במיוחד, ואילו התמיכה לשאב מי הספר אינה מפורטת?

בש.

ישנם גידולים, שיש עוד צורך להוציא כסף עבור

תחנות הדגמה עבורם, אולם איני חושב שיש בדבר עוד צורך לגבי הפלחה.

מדוע הוכנס לתקציב זה עבור הדבר הכניסה השחורה וזבוב היס-התיכון רק 20 אלף לירות? המדובר כאן במזיק האוכל את הדביזים שלנו, ולעומת הסכום עבור תחנת הדגמה לפלחה, למשל, אין כאן פרופורציה מתאימה?

נמצא כאן סכום להחזקת יערות. אם המדובר ביערות שהם ברשות הממשלה, כדוגמת היערות מתקופת מפשלת המנדט, מדוע אין מעבירים אותם לקרן-הקיימת כשם שמועברת לקרן-הקיימת כל אדמה חקלאית שברשות הממשלה? מדוע יש צורך בכפילות זו בהוצאות אדמיניסטרטיביות?

האם הגדלת מספר העובדים בתחנה לחקר חקלאות קשורה בהרחבת ענפי חקר?

א. ציזלינג:

אני מצטרף לשאלות יסוד אחדות שנשאלו כבר, כגון ההצעות החדשות לענין התכנון החקלאי, ענין מדיניות המחירים לתוצרת החקלאית ובעיית הבטחת מחירי המינימום נוכח התמורות בפיקוחים.

ברצוני לדעת מה בדעת משרד החקלאות לעשות למען הגדלת הרזרבה ההתיישבותית החלוצית? האם אין משרד החקלאות סבור, שיש להשפיע על מדיניות הפעולה של עליית הנוער, מכיוון שהחזקת ילד בממוצע עולה פי 3 בערך מהחזקתו במשק, ואילו לפי הנסיון אחוז כפול מהמתחנכים במשקים נשאק בחקלאות?

הייתי רוצה לקבל אינפורמציה ביחס לאחוז הנוער בישובי עולים שנוסדו לפני מספר שנים, הצמוד למשק הוריחם.

ברצוני לדעת אם לאחר הלקח המר בענין שיקום הפרדסים, אין חושבים להעביר את ענין, מטעי האומה% מן האפוסטרופוס למשרד החקלאות.

ברצוני לדעת את מדיניות משרד חקלאות בנוגע לגידולי התעשייה. לפי הנסיון בעולם - גידולי התעשייה מהווים מצוקה למגדל, ובמידה שישנם רוחים - הרי הם לבעלי התעשייה, ההופכים למונופוליסטים בענין זה, כי אין לחקלאי ברירה, אלא למסור להם. מה הן הפעולות הנעשות כדי שהמגדלים יהיו למעשה גם התעשיינים?

בענין המדיניות לגבי הערבים: הפעם אין בתקציב כל סעיף לפעולה זו; אפשר גם לומר שזוהי דוגמה לשיוויון, אבל אין מקום להתעלם מן המציאות, כי מעצמה של המדינה הוא להעביר את המשק הערבי במדינת ישראל לרמת המשק הכללי במדינה.

בתקציב זה יש גם הכנסות שונות, והייתי רוצה לדעת מהו סיכומם, בהשוואה לשנה שעברה.

הייתי רוצה לדעת מהי הסיבה להקטנה בתוספת במספר העובדים במחלקה לגידולי שדה לעומת מחלקות אחרות.

המרכז לתכנון חקלאי בשיתוף עם הסוכנות היהודית: הייתי רוצה לדעת את יסודות השותפות מבחינת הסמכות ומבחינה כספית.

האם היחידה המיכנית בסעיף *ההוצאות המיוחדות* היא היחידה שצויינה בעבר בסעיף הכפר הערבי?

דבר זה מיועד לכפר הערבי בלבד. מר גבתי:

בש.

אאאא כיצד זה גדולה ההכנסה מההוצאה בסעיף הפעולות
ביחס לזכורים?

א. ציזלינג:

אני מבקש הסבר מפורט יותר לענין צמחי-תעשייה.

אני מצטרף להצעת חבר הכנסת אריאב, בענין הדברת
הכניסה השחורה וזבוב היס-התיכון. אין דאגה מספיקה להכנסת תסודות בענף
גדול זה, בענין הדברת מחלות, מניעת בררה וכדומה. מוטב שהסכום לכך
יבוטא בתקציב שאשר יוטל על הצרכן.

יש כאן צמצום, לדעתי בלתי צודק, בענין הדברת
עשבי-בר ומזיקים. בפעולות אלו אין לסמוך על הפרט, והממשלה צריכה לעשות
זאת גם אם יש צורך לשם-כך לקבל סכום מסויים מבעל-משק.

אני מאוכזב מתקציב המחלקה לדייג. אני מבקש
סקירה מפורטת יותר בענין זה. דבר זה גוגע לענפים שאין בכוחם של נושאי
הענף לפתחם.

מנהל המים: פעולות תכנון וסקר ארציים שייכים
יותר לתקציב הפיתוח, ואילו כאן צריכים היו להכליל יותר שטחי פעולה
הצמודים למשק הקיים והמקופחים גם בתקציב הפיתוח, למשל: פרשת תכנון
וציצוע מפעלי ההשקאה האיזוריים.

בתקציב התחנה ברחובות יש פגיעה דווקא בדברים
שאין להם בעלים אחרים, כגון חקר הטל, המחלקה לגבטיקה, וכדומה.

אני רוצה לדעת טיבו של החשבון המסחרי.

אני מביע מורת-רוח מהקטנת פעולות כגון מניעת-

הסחף.

הוצא מסעיף זה החזקת המכונות הכבדות, אשר היו
כלולות בו אשתקד.

מר גבתי:

הייתי רוצה לדעת פרטים ביחס להחזקת המכונות הכבדות.

א. ציזלינג:

איני מבין מדוע כלללה כאן השתתפות תקציב הפיתוח.

בתקציב הקודם הופיע סכום לתעשייה ומלאכה בכפר,
שאינו מופיע כאן. אני חושב שזוהי פגיעה.

ס. סלמרי:

מדוע יש צורך ב-18 אלף לירות לפעולת מרכז תכנון
החקלאות, כשעצם פעולת ההתיישבות נעשית על-ידי הסוכנות היהודית?

מדוע אין מופיע כאן כל סכום למלחמה בארבה?

כיצד גדל הסכום להחזקת היחידה המיכנית מ-13 אלף

לירות ל-41 אלף לירות?

המצב של ההדרכה החקלאית הוא חסר, וכסף רב הולך
לאיבוד בגלל חוסר-הדרכה. מתפקיד משרד החקלאות
לתת דעתו לענין זה, ביהוד ביישובים החושיים, אם בצורה איזורית ואם בצורה
אחרת, בשיתוף פעולה עם הסוכנות.

א. הרצפלד:

האם בפעולות שימור הקרקע אין שיתוף פעולה עם

הקרן-הקיימת או מרסד אחר?

ח. אריאב:

ברצוני לציין, שלמרות אישור תמיכות לבתי-ספר
חקלאיים, קוצצה התמיכה בסוף השנה, לאחר שהמוסד
פעל על סמך התקציב המאושר. כיצד חושב המשרד לתקן השנה מעוות זה?

האם אי-אפשר היה ל~~א~~חד את המחלקה הכלכלית עם המרכז
לתכנון משותף עם הסוכנות?

א. כהן:

אם נכון ~~ה~~ה, שמצב ההדרכה החקלאית הוא כל-כך
רע, האם לא כדאי יותר שבמקום התמיכה תיתנת לבתי-
הספר - יינתו מטיפנדיות לתלמידים תמורת התחייבות מצידם לשרת תקופה
מסוימת לאחר גמר לימודיהם בהדרכה?

ק. שוץ:

מאחר ששמענו בוועדה על קשיים במכירת טבק וירג'יניה
מתוצרת מקומית, הייתי רוצה לדעת את המצב בשטח זה.

מה המצב ביחס להקמת בית-חרושת לסוכר?

היור' י. גורי:

את תשובות נציגי משרד החקלאות נשמע בישיבה נוספת.
אולם, מאחר שמחר עלינו לסכם בענין ייבוא טבק
ורג'יניה - אני מבקש שהתשובה האחרונה בנידון זה תנתן עתה.

מר גבתי:

עוד לא הגענו לאיכות הטובה ביותר בגידול טבק
וירג'יניה בארץ, ועדיין לא נפתרו כל הבעיות.
לפי שעה משתמשים בתערובת מסוימת של וירג'יניה מחוץ-לארץ עם וירג'יניה
מקומית. אנו רוצים שיגדלו בארץ אותה כמות של וירג'יניה
להשתמש בה בשביל התערובת. אם נתקדם במשך השנה והטיב יעלה - אפשר יהיה
להגדיל את אחוז הטבק ממקומי בתערובת, ובהתאם לזאת להגדיל גם את שטח הגידול.

ש. בורנבו:

שטח גידול טבק וירג'יניה ב-1953 הוא קטן לעומת זה
שבשנת 1952, כי ב-1952 גידלו כמות גדולה מהדרושה.

היור' י. גורי:

הישיבה סגורה.

הישיבה ננעלה בשעה 13.40.

=====